

Welećja świętuje swoje 50-lecie (9 grudnia 1933 roku).

Arkoni i Weleci

Przed rozpoczęciem nauki w Hogwarcie Harry Potter został członkiem Gryffindoru, jednego z czterech domów zrzeszających młodych adeptów magii. Tego rodzaju stowarzyszenia dla studentów powstawały od dawna na wielu prawdziwych uczelniach na całym świecie.

Katarzyna Rygiel

W okresie zaborów młodzi Polacy często uczyli się za granicą. Dużą popularnością cieszyła się wśród nich Politechnika Ryska, która powstała w 1862 roku. Studenci kształcili się tam na inżynierów, architektów, mechaników, rolników i handlowców. Językiem wykładowym najpierw był niemiecki, a od 1896 roku rosyjski.

Prawdą a pracą

Polacy studiujący na Politechnice Ryskiej od początku dążyli do stworzenia własnej organizacji ułatwiającej nawiązywanie przyjaźni i wzmacniającej poczucie tożsamości.

Dzięki ich staraniom 9 maja 1879 roku powstała korporacja (czyli stowarzyszenie) Arkonia. Nazwa pochodziła od Arkony – cypla na wyspie Rugia (położonej na Morzu Bałtyckim). Herbem Arkonii była granatowo-biało-zielona tarcza, której kolory oznaczały odpowiednio: wierność ideałom, prawdę i nadzieję na odzyskanie niepodległości. Widniały na niej siedmioramienna gwiazda – symbol prawdy i mądrości, inicjały korporacji (tzw. cyrkiel) oraz piramida – symbol pracy. Do tych wartości odwoływała się także dewiza stowarzyszenia: *Veritate ac labore* (łac. „Prawdą a pracą”).

ZDJĘCIA: C

Arkoni z towarzyszkami podczas zbiórki charytatywnej w Rydze (1910).

Szczytne ideały

[Arkonia] wyznaczała każdemu Arkonowi pion moralny; dzięki niemu umieliśmy iść przez wszystkie „kałuże, błota i przepaście”, a wyrabiał on w nas poczucie honoru, obowiązku i lojalności, ucząc, że nie frazeologia, ale czyn, prawda i praca znaczą coś w ludzkim życiu, pisał jeden z arkonów, późniejszy dyplomata Mieczysław Jałowiecki. Do najważniejszych celów członków stowarzyszenia należały: nawiązanie przyjaźni, zdobycie wykształcenia, praca nad sobą i patriotyzm. Korporacja prowadziła bibliotekę z polską literaturą piękną, organizowała zebrania naukowe oraz bale.

Wspólnymi siłami

Z Arkonii, uważanej za konserwatywną (czyli przywiązaną do zasad i tradycji), 23 października 1883 roku wyłoniła się bardziej „postępowa” Welećja. Skupiała ona

Weleci ćwiczą szermierkę (1913).

Sławni i znani

Wybitnym arkonem był m.in. generał Władysław Anders, wódz naczelny polskich sił zbrojnych na Zachodzie w czasie II wojny światowej. Wśród sławnych weletów wymienić należy Ignacego Mościckiego, prezydenta Polski w latach 1926–1939.

polских studentów różnych wyznań, pochodzących z różnych środowisk. Nazwa korporacji nawiązywała do Wioletów, słowiańskiego plemienia o demokratycznym sposobie podejmowania decyzji. Kolory herbu stowarzyszenia – zielony, srebrny i niebieski – odnosiły się do nadziei, prawdy i przyjaźni. Przedstawiony na nim gryf (mityczne zwierzę z ciałem lwa oraz głową i skrzydłami orła) z łapą na księdze symbolizował dążenie do wiedzy, a wąż zjadający własny ogon – więzy przyjaźni łączącej studencką brać. Na tarczy weletów widniały też inicjały stowarzyszenia. Członkom przyświecało hasło: *Viribus unitis suum cuique* („Wspólnymi siłami każdemu oddać, co mu się należy”) mówiące o tolerancji i szacunku, z jakimi weleci powinni odnosić się do odmiennych poglądów i punktów widzenia.

Słowniczek terminów używanych w korporacji:

- barwiarz** – pełnoprawny członek korporacji
- cetus** – rok przyjęcia do korporacji
- cyrkiel** – jeden z symboli na herbie, składa się z inicjałów nazwy korporacji oraz liter V, C i F od słów *Vivat, crescat, floreat* („Niechaj żyje, wzrasta, rozkwita”)
- dekiel** – nakrycie głowy typowe dla studentów w danej korporacji
- filister** – członek korporacji, który już skończył studia
- komersz** – najważniejsza uroczystość korporacji

Materiał powstał we współpracy z Narodowym Instytutem Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA, www.polonika.pl

